

Ample construcții, în diverse puncte ale Capitalei, vorbesc de prefaceri care vor dărui Bucureștiului noi dimensiuni ale frumuseții, clădirile moderne, ridicate pe locul celor vechi sau în locuri puțin construite schimbînd cu totul fața orașului nostru.

Dezvoltarea rapidă a orașului, mai ales sub raportul populației, potențialul economic și tehnic în continuă creștere au cerut cu necesitate elaborarea unor adevărate schițe de sistematizare.

Hotărîrea Plenarei din noiembrie 1952 a fixat liniile directoare ce urmau să stea la baza planului de sistematizare a Bucureștilor, printre cele mai importante aflîndu-se : precizarea limitei teritoriului orașului ; menținerea sistemului radial — inelar al străzilor principale ; construcția de cvartale pentru a se obține mai puține intersecții ale magistralelor și străzilor ; introducerea principiului construcției complexe de cartiere prevăzute cu toate amenajările orășenești și instalațiile edilitare și înzestrarea lor cu grădini și plantații ; ridicare nivelului cartierelor marginase la nivelul celor din centrul orașului ; crearea unor centuri și parcuri în jurul Capitalei etc.²⁾

În 1961 este elaborată sub forma mai multor variante schița definitivă de sistematizare a orașului București prevăzută pentru o populație de 1.800.000 de locuitori.³⁾ Deși mai multe variante ele au însă foarte multe părți comune : în primul rînd modul de organizare a noilor zone de locuit după principiile unităților structurale : microraión de 20—50 ha, cu 5000—12000 locuitori, cartier de 60—200 ha cu 15.000—50.000 locuitori grupînd mai multe microraióane în jurul unui centru și sector orășenesc de peste 500 ha și peste 100.000 locuitori, grupînd mai multe cartiere în jurul unui centru de oraș mare în ce privește dotarea.

Variația apare în privința delimitării, determinată de modul cum se propune a se include în perimetrul viitor anumite terenuri libere puțin construite sau cu alte folosințe.

1) Este vorba de principalele cartiere ridicate în ultimul timp în zona de centură a orașului București.

2) P. Daiche, *Aspecte din reconstrucția orașului București*, p. 42—43.

3) După informații primite de la Proiect București.

Se prevăd îndeosebi construcții masive în zonele marginale ale orașului, care vor forma unități de sine stătătoare bine închegate și structural ierarhizate. Au început să prindă viață deja 6 mari centre de sectoare : Fundeni-Titan (în construcție), Sud-Berceni (în construcție), Giurgiului-Alexandriei, Drumul Taberei (în construcție) și Bucureștii Noi. În restul teritoriului actualmente clădit și în care nu se prevăd restructurări nici în perspectivă, aplicarea principiului unității structurale se va limita la o repartizare adecvată a dotărilor.

Rațiunea de construcție masivă în aceste ansambluri trebuie căutată în grija de a plasa cartierele de locuit cât mai aproape de locurile de muncă. (Se urmărește ca 60% din populație să locuiască la mai puțin de 2 km de locul de muncă). Astfel, principalele zone industriale primesc în apropierea lor aceste noi cartiere ale Capitalei care vor da de altfel și un aspect plăcut și înnoitor orașului. Industria de deservire din vest, nefiind nocivă, va face parte integrantă din zona de locuințe Drumul Taberei. În proiectarea construcțiilor în aceste zone s-a ținut desemenea seama și de procentul de demolări care era permis, evitându-se încălcarea unui anumit echilibru în acest sens. De aci construcțiile masive în Balta Albă care dispunea de spații mari și puțin construite.

Regimul de construcție va fi în general variat și mixt : de regulă cu 10 caturi cu unele accente înalte și cu unele mai joase de 4 pînă la 2 caturi, contîndu-se pe o creștere a suprafeței locuibilă de la 8—14 m.p. pe cap de locuitor.

Spațiile plantate sînt prevăzute a spori în interiorul perimetrului clădit, de la 760 ha la circa 3.480 ha, la care se adaugă apoi și cele exterioare perimetrului ca și suprafețele de apă.⁴⁾ Zonele verzi vor forma un sistem unitar cu accente deosebite de-a lungul salbei de lacuri ale Colintinei și a pătrunderilor din exterior pe lunca Dîmboviței.

De la construcții răzlețe ridicate pe terenurile libere, acolo unde s-au găsit, sau cu demolări de clădiri nevaloroase, s-a ajuns la ideea realizării unor mari ansambluri, printr-un efort de construcție susținut, ridicîndu-se anual, începînd cu anul 1961, cite 13.000 pînă la 15.000 de apartamente.

Marele ansamblu Titan, ce înglobează terenurile denumite în trecut „Balta Albă”, cuprinde un teritoriu de circa 590 ha. El este situat la est de artera principală inelară. Bd. Mihai Bravu, între Bd. Muncii la nord și Bd. Ion Șulea la sud. Ambele artere conduc la puternice zone industriale în curs de dezvoltare, ceea ce a și determinat dirijarea unei mari părți a investițiilor în această zonă. Planul de ansamblu prevede 6 cartiere, fiecare între 85 și 120 ha și un centru administrativ, social, cultural și de agrement.⁵⁾

Fiecare cartier cuprinde cîteva microraiioane de 20—40 ha ; întregul sector va avea o populație de circa 130.000 locuitori, adică de talia unui oraș mare de provincie.

4) Date luate de la Proiect București.

5) S. Bercovici, *Ansambluri de locuințe în cartierul Balta Albă București*, în *Arhitectura RPR*, IV/1963.

Fig. 1 — Vedere din elicopter a cartierului Drumul Taberei

Centrul sectorului, acolo unde terenul e degradat de fostele cariere de argilă și nisip va fi amenajat într-un vast parc ce va cuprinde și suprafețele de apă alimentate din pînza freatică.

În jurul lacului, care a început să se contureze deja, se va construi un centru orășenesc la nivel de unicat — cu un teatru, cinematografe, cămine, care vor polariza interesul întregii populații din această zonă.

În afara marilor dotări centrale, fiecare cartier și fiecare microraiion va beneficia de dotările necesare: comerț, sănătate publică, învățămînt, cultură, sport, recreație, administrație etc.

Pînă în prezent au fost construite 28.000 de apartamente din cele 56.000 pe care le va conține acest mare cartier în etapa sa finală. Sînt de semnalat realizările din rețeaua școlară, după proiecte care s-au refolosit, corespunzătoare noilor condiții cerute de pedagogia modernă, cu arhitectură primitoare, veselă, educativă. În materie de comerț evoluția magazinelor în acești 15 ani este de asemenea remarcabilă, ele trecînd de la parterul blocurilor unde incomodau și erau incomplete la corpuri de legătură între blocuri apoi în unități independente, formînd complexe comerciale mai întii parter apoi și cu etaj sau etaje.

Pe șoseaua Olteniței la capătul autobuzului 31, se ridică un alt cartier de blocuri moderne. Este vorba de microraiionul Sergent Nițu Vasile, de altfel unul din primele microraiioane date în folosință în București.⁶⁾ Cartierul este amplasat în imediata apropiere a intersecției dintre șoseaua Olteniței cu calea Văcărești. El ocupă o suprafață de 29 ha pe un teren de formă aproape triunghiulară, între strada Sergent Nițu

⁶⁾ *Complexe comerciale în microraiionul Sergent Nițu Vasile — București, în Arhitectura RPR, 6/1963.*

Fig. 2 — Cartierul Oltenița

Vasile, strada Secuilor și Bd. C. Brîncoveanu, în general pe un teren puțin construit, în cea mai mare parte cu case mici și insalubre. Astăzi, aici se ridică 36 blocuri de locuințe armonios amplasate și colorate; străzi largi și alei asfaltate brăzdează terenul printre plantațiile care au rămas ca un vestigiu pitoresc al vechiului cartier.

Necesitatea de a menține încă unele cvartale vechi cu locuințe parter în interiorul microraioului a determinat anumite dispoziții ale planului, tocmai acestea singularizînd microraioul și dîndu-i un caracter propriu.

Cartierul este dotat cu o școală, un dispensar și 3 complexe comerciale. Unitățile comerciale judicios amplasate deservesc atît populația noului cartier cît și populația cartierelor limitrofe care-și păstrează încă aspectul lor rural. Magazinele sînt grupate în clădiri separate, numai la parter, concentrarea lor în complexe comerciale prezentînd avantaje însemnate. S-a urmărit în mod deosebit ca magazinele al căror specific cere o aprovizionare cantitativ mare ce poate produce aspecte dezordonate imaginii urbane, să-și grupeze anexele către o curte de serviciu izolată de fluxul cumpărătorilor.

Din marele ansamblu de locuințe prevăzut a se construi în sudul Capitalei face parte și microraioul de pe șoseaua Olteniței.⁷ El totalizează deocamdată 2.000 de apartamente grupate în 10 blocuri bară și 10 blocuri turn. Spațiul dintre șosea, strada Daracului și Mărțișor a primit destinații social-culturale. S-au construit aici un complex comercial, un dispensar medical de circumscripție cu dotări complexe și un modern cabinet de stomatologie, un oficiu PTTR cu o centrală automată și o școală cu 16 săli de clasă.

⁷ *Microraioul de pe șoseaua Olteniței* în *Scinteia*, 1963, 23 mai și *Un nou complex de locuințe pe șoseaua Olteniței* în *Informația Bucureștiului*, 1963, 6 aprilie.

Fig. 3 — Berceni-Sud

Șoseaua își va schimba și ea înfățișarea transformându-se într-un bulevard larg așa cum se cere unei artere de intrare în oraș. Între clădiri vor domina spațiile verzi cu plantații bogate iar între blocuri vor fi distanțe mari, care vor permite amenajarea unor locuri de joacă pentru copii, alei și locuri de odihnă și recreare, mici terenuri de sport.

Tot în zona de sud a Capitalei pe o întindere de câteva zeci de hectare, între șoseaua Spitalelor și cartierul Nițu Vasile se profilează coordonatele unui nou complex urbanistic — ansamblul de locuințe Berceni.⁸⁾ Cele 4 unități ale cartierului, unele realizate, altele în șantier sau în stare de proiect, ilustrează numai anumite părți, din care lipsește încă viitorul centru de sector cu toate dotările necesare. În general microraiioanele sînt mai mari (ansamblul 1 depășește 55 ha) arterele majore ce le separă, artere ce duc spre zona industrială metalurgică în construcție, sînt ample și drepte, iar terenurile în general libere, au permis o așezare generoasă a blocurilor formînd ritmuri majore. O preocupare de evitare a monotoniei se evidențiază în modul de tratare a fațadelor îndeosebi la cele din ultimele etape. Ansamblul de locuințe Berceni va avea în mijlocul său o zonă verde în a cărei componentă intră un parc și terenuri de sport. El va primi de asemenea complexe comerciale mari

⁸⁾ *Berceni Sud în Informația Bucureștiului*, 1964, 29 aprilie și *Berceni mare cartier în zona de sud în Scinteia*, 1964, 5 aprilie.

Fig. 4 — Ansamblu din Balta-Albă

alcătuite din unități specializate pe grupe de mărfuri. Vor fi unități moderne în care se va utiliza metoda autoservirii și a expunerii deschise a mărfurilor cu plata la vânzător. S-a avut în vedere ca amplasarea lor ca și a celorlalte unități de deservire să se facă în imediata apropiere a locuințelor.

Anumite zone acoperite cu clădiri ce nu au putut fi demolate au impus și aci anumite limite, ce urmează a fi înlăturate în etapele viitoare.

Alături de Șos. Olteniței, și Șos. Girugiului a renăscut, primind numeroase blocuri noi. Pe locul cunoscut sub numele de Livada, în apropierea actualei piețe Progresul s-au ridicat în toate măreția și splendoarea lor blocuri masive ale căror proporții domină deocamdată totul în jur. Ansamblul este format din 7 blocuri mari cu parter și 8 etaje, totalizând 1600 apartamente, precum și alte clădiri de interes social cultural.⁹⁾

Pe porțiunea cuprinsă între str. Doljești și Bazaltului au fost proiectate 11 blocuri (6 cu opt etaje și 5 blocuri turn cu zece etaje cu un total de 1.421 apartamente). Ele vor avea la parter spații comerciale și de deservire a populației. Se urmărește pe viitor, dezvoltarea în continuare a aceste zone ce va prelua și integra acest prim ansamblu realizat.

⁹⁾ Jurnalul construcțiilor în *Informația Bucureștiului*, 1962, 14 iunie.

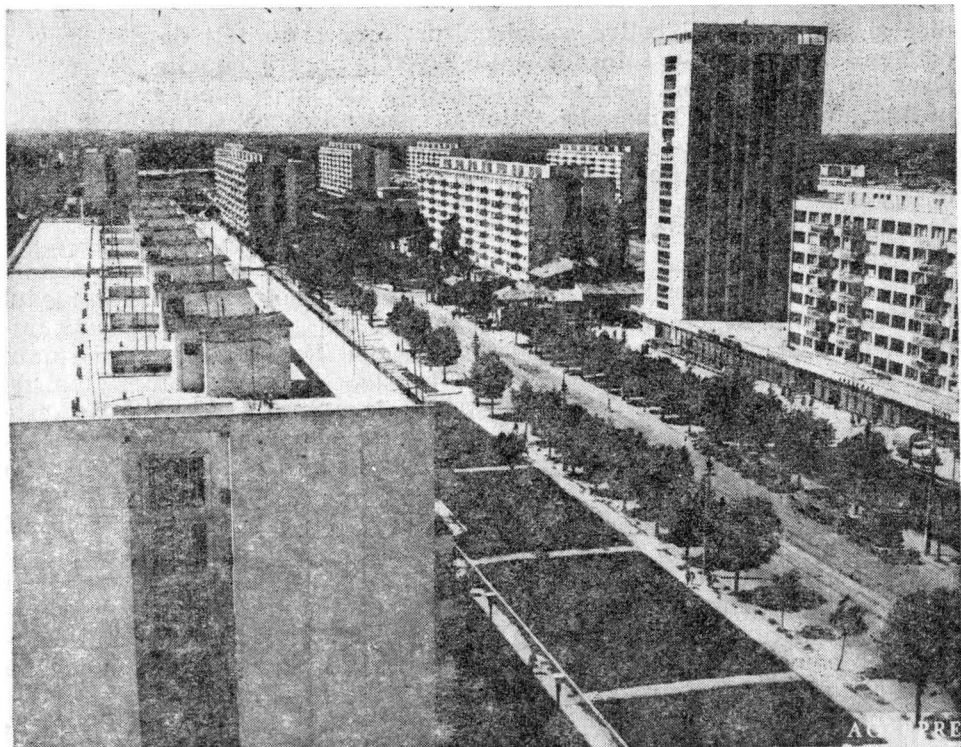

Fig. — 20.5 — Construcții în cartierul Giurgiului

În partea de vest a Capitalei, parcă pentru a contrabalansa mărimea cartierului Balta Albă-Titan se ridică al doilea mare cartier de locuințe din București cunoscut sub numele de Drumul Taberei. El se va întinde pe o suprafață de 600 ha și va avea aproape 30.000 de apartamente.¹⁰⁾

Ansamblul Drumul Taberei constituie o grupare de microraiioane, de formă alungită mărginite la nord de zona industrială Militari către care s-au și prevăzut scurte străzi de legătură. Fiind lipsit de o arteră de penetrație dintr-o direcție principală exterioară, circulația principală se îndreaptă către centrul orașului pe două ramuri importante. Un centru de sector orășenesc se va adăuga în partea centrală a ansamblului, teritoriul fiind împărțit într-o serie de unități structurale.

În general amplasarea noului cartier s-a făcut astfel încât a determinat pe de o parte o relativă apropiere de centrul orașului iar pe de alta de o puternică zonă industrială realizându-se astfel în mod fericit unul din dezideratele moderne și anume întrepătrunderea dintre industrie și zona de locuit.

Cele 9 microraiioane vor adăposti în etapa lor finală blocuri de locuințe cu un total de aproape 12.000 m.p.¹¹⁾ În afara lor se vor mai ri-

¹⁰⁾ Agerpres — *Știri interne*, 1964, 28 martie.

¹¹⁾ *La nord de Drumul Sării* în *Scinteia*, 1965, 27 ianuarie.

dica și numeroase obiective sociale culturale ca și unități de deservire a cetățenilor. S-au și dat în folosință 2 școli, fiecare cu cîte 24 săli de clasă, un dispensar medical și de asemenea un mare complex comercial în suprafață de 6.000 m.p. Pe viitor urmează a se construi alte 3 loca-luri de școală în diferite părți ale noului cartier, noi săli de spectacol, complexe comerciale mai mici, garaje subterane și alte dotări. S-a pre-văzut și amenajarea unor mari spații verzi, terenuri de sport și locuri de joacă pentru copii. ¹²⁾

Tot în partea de vest a orașului București acolo unde s-a stator-nicit în ultimii ani șirul de fabrici cunoscut sub denumirea de complexul industrial Militari, se ridică un alt ansamblu de locuințe ce-i poartă nu-mele. Flancat de ambele părți de cartiere noi (Drumul Sării și Drumul Taberei) în această zonă se vor ridica construcții cu un volum final de 13.000 de apartamente. ¹³⁾ Terenul stabilit în suprafață de 160 ha, este determinat la nord de bd. Păcii, la sud de calea ferată București-Cioro-girla, la est de str. Lucernei iar la vest de artera ce delimitează zona industrială.

În prima etapă pe cei 245.000 de m.p. se vor înălța 82 de blocuri care vor adăposti 6.940 de apartamente. ¹⁴⁾ Din micul orașel nu vor lipsi modernele complexe comerciale și de deservire : școala cu cele 24 săli de clasă, 2 dispensare medicale, un centru stomatologic, 2 complexe co-merciale, o centrală telefonică și o stație de radioficare. La subsolul com-plexelor comerciale se vor amenaja garaje. Spațiile verzi, terenurile de sport și de joacă vor întregi imaginea cartierului.

În condițiile acestui cartier s-a păstrat chiar schema stradală exis-tentă care va fi folosită o perioadă mai îndelungată pînă ce se va recon-strui întreg cartierul Militari. Artera majoră de circulație deși orientată oblic față de cartier va deveni viitoarea autostradă spre Pitești. Ampla-sarea dotărilor comerciale la artera de mare circulație și tratarea dife-rențiată a fațadelor înlătură pericolul ca această arteră foarte lungă să devină monotonă.

În cadrul sistematizării generale s-a prevăzut totodată și realizarea unei zone verzi, puternic plantată care pătrunde între unitățile indus-triale și clădirile social administrative, creînd un cadru odihnitor și plă-cut. O perdea verde va delimita complexul spre vest și sud constituind o protecție eficientă împotriva eventualelor nocivități.

În partea de nord a Capitalei alte cartiere vin să întregescă lanțul noilor construcții ce formează centura orașului București.

Pe str. Pajurei, dincolo de podul Constanța se ridică noul cartier de locuințe ce păstrează încă numele străzii în amintirea realităților de odinioară. Peste 30 de blocuri cu balcoane frumos amenajate se înșiră în formă de evantai pînă departe spre clădirea impunătoare a Casei Șcin-teii. Acoperișurile roșii, așezarea, aspectul urbanistic îți dau impresia unei stațiuni ridicată la marginea marelui oraș. Și aceasta în locul unor mai-dane și nimic altceva. Ultimele blocuri ale Pajurei se oglindesc deja în

¹²⁾ *Se extinde cartierul Drumul Taberei* în *Informația Bucureștiului*, 1964, 16 iunie.

¹³⁾ Ion Găleşanu. *Complexul industrial Militari*, în *Arhitectura RPR* nr. 4/1965.

¹⁴⁾ *Militari*, în *Știința*, 1961, 27 martie.

apele lacului Băneasa. Centrul va primi un modern complex comercial. Astfel Casa Scintei primește în spatele ei un cartier nou și modern.¹⁵⁾

În continuarea acestuia s-a dezvoltat în ultimii ani, pe un teren în cea mai mare parte liber, ansamblul Jiului-Scinteia. El reprezintă deja o unitate structurală încheată : pe o suprafață de 25 ha, 27 blocuri cu 2560 locuințe, număr ce va crește în viitor prin îndesirea lor.¹⁶⁾

Situația lui în cadrul orașului, în vecinătatea parcurilor, a lacurilor și a două mari dotări arhitecturale complexe au determinat soluții dintre cele mai originale. Unitatea de locuit Jiului-Scinteia cuprinde toate dotările de primă treaptă care caracterizează acest mod de structurare a orașului. Două clădiri independente vor cuprinde unități comerciale și de deservire în suprafață construibilă de 6.340 m.p.

Stadiul la care au ajuns marile ansambluri ale orașului București ne arată că sînt create premisele pentru ca o dată cu creșterea solicitărilor și a posibilităților materiale noi progrese să poată fi realizate în crearea de zone orășnești de locuit, care să ducă Capitala noastră și în această privință la nivelul realizărilor mondiale.

R É S U M É

L'article traite des problèmes liés à la systématisation de la ville de Bucarest, en soulignant le développement tout particulier des dernières constructions de la zone de ceinture de la Capitale.

On présente les grands quartiers qui formeront en l'étape finale de vrais centres urbains, à savoir ; Fundeni — Titan, Sud Berceni, Giurgiului — Alexandriei, Drumul Taberei .etc.

On met l'accent surtout sur les constructions massives de ces zones et sur les dotations spéciales, quelques-unes à niveau individuel, qui vont accorder leur spécifique à ces nouveaux quartiers.

¹⁵⁾ *Pajura*, în *Scinteia*, 1961, 16 august.

¹⁶⁾ *Jiului-Scinteia*, în *Scinteia*, 1963, 30 august.